

КИРИЛ МАРИЧКОВ

ВЕЧНИЯТ ЩУРЕЦ

АВТОР: ИВАН ИВАНОВ, СНИМКИ: НИКОЛА ИВАНОВ И ИВАН ИВАНОВ

Кирил Маричков (30. 10. 1944, София) определно не се нуждае от дълго представяне. Той е една от личностите, които със своите песни изградиха добрия музикален вкус на няколко поколения българи, за които песните на „Щурците“ до днес са неизменна част от техния живот. За мен възможността за този разговор, който проведохме сутринта след незабравимия концерт на „Щурците“ в Прага на 9 април, означава един от процентите осъществени неща, за които Кирчо говори в края на тези страници.

Като те гледах снощи на сцената имах чувството, че рокенролът е нещо като рецепта за неостаряване. Така ли е и според теб? Имаме една такава песен – „Рок в минало време“, в която се пее, че само рокенролът връща младостта, трудно, но я връща. И май си е наистина така. Когато човек свири тази музика и го прави от сърце, това му дава определен прилив на енергия. Когато се виждам с мои съученици например, редовно си казваме: „Ей, ама ти никак не си се променил, все си си такъв, откакто те помня“. Ама не е баш така... Вярно, че те мене ме виждат по-често и знаят моите промени през времето и очакват какво ще видят, ама аз като не очаквам...Абе сериозна работа все пак – „40 години Щурците“. Наскоро една журналистка от „24 часа“ в едно интервю ме пита как

ще се казва турнето, което подготвяме и като и казах „40 години Щурците“, тя направи една озадачена физиономия и аз я попитах: „Какво, зловещо ли звучи“?

Коя е била за теб през всичките тези години движещата сила, която те е мотивирала да останеш в рок музиката, да има „Щурците“, да вървите напред?

На този въпрос има стандартни и нестандартни отговори. Стандартният е любовта към рокенрола. Аз наистина обичам тази музика от малък, макар че сякаш да ставам сериозен симфоничен музикант, свирех Моцарт и Бетовен и за ужас на дядо ми един ден започнах да свиря буги вуги на пианото, което между другото не е никак лесно, особено за лявата ръка. Тогава той ме попита: „Ти сериозен музикант ли ще ставаш или чалгаджия?“

После обаче като чу Бийтълс ги одобри, ранният рокенрол на Литъл Ричард не му беше по вкуса, но във връзка с Бийтълс ми каза: „Ако така можеш – добре“. Така че стандартният отговор на въпроса ти е наистина любовта към рокенрола. Тази музика винаги е била в сърцето ми. Но има и нещо друго. Ние имахме един уникален контакт с нашата публика през всичките тези години, което ни различава от много групи. Този контакт съм го усещал винаги много осезателно. Както всички и в нашата група е имало моменти, че ти е писвало от всичко и си викаш: „Майната му, до гуша ми дойде от шпаги и китари“, както се пее в една наша песен, но като видиш тези хора, как им даваш нещо, което ги прави щастливи –

забравяш за всякакви проблеми. Имах такъв случай, преживях една много голяма неприятност с една катастрофа преди години и си мислех, че вече никога няма да изляза на сцена и че няма да имам сила да свира пред публика. Тогава се уреди едно турне на „Щурците“ в Америка, първият концерт след този случай беше в Чикаго. Излязох на сцената с огромен стрес, с някакъв ужас, абсолютно неуверен и като видях тези хора и техните реакции, се разплаках и не можах да пея. Не спряхме да свирим, но аз се обърнах малко да ми мине, избърсах си очите и усетих, че съм преодолял нещо. Тогава ми се върна отново желанието да пея и да свира за хората. Усетих това чувство за контакт с публиката по-силно от когато и да е било. Това, че ги правиш щастливи. Малко хора имат този късмет и това щастие - да направиш нещо хубаво за другите и да видиш резултата от това. Това е щастие и за самите нас.

Единият ти дядо Борис Левиев е бил известен музикант, а другият ти дядо известен архитект, който е проектирал жп гарата във Варна и Бургас...

Да, и много красиви сгради в София и много училища. Например „В. Априлов“ в нашия квартал, сградата с кубето до Президентството...

Могъл си да станеш класически музикант, евентуално архитект ...

Ама аз за малко да стана, аз това кандидатствах, имах шестица по рисуване, но тройка по математика.

Къде кандидатства тогава?

В ИСИ. Не знам какво щеше да стане, ако ме бяха приели архитектура, където не ми стигна балът. Аз влязох накрая, но в една друга инженерна специалност, която дори никога не съм практикувал.

Завърши ли следването?

Не, прехвърлих се в Лесотехнически институт, който тогава наричаха „лесотехнически“.

Но така или иначе си бил на крачка от това да станеш класически музикант или архитект, а след 10 ноември, когато ти беше народен представител и политик. Имало ли е момент, когато си съжалявал, че не си се отдал на друга област и че си останал верен на рок музиката?

Почти не съм съжалявал, макар че, както казах, имало е моменти, когато ми е писвало и съм преживявал много разочарования, особено първите години на „Щурците“ – толкова много наказания, спирания на дейност, подстригвания, забрани, заплахи за изселване. Особено периодът 1969-1970 беше много тежък. Тогава съм мислил много на тази тема. И близки ми казваха много често: „Абе, ти що се хвана с тази работа?“. Но ето на, в крайна сметка, това е победило в мен. Не знам дали това не е била някакво мое основно житейско решение, но в никакъв случай не е било грешка.

Не, определено не е било грешка. Мисля, че няколко поколения фенове на групата ще се съгласят с мен. През 1988 г., след турнето „20 години по-късно“, взехте решение да преустановите дейност и около 7 години „Щурците“ не свиреха заедно. Как оценяваш днес след време това решение за тази пауза?

Ами, че човек никога не трябва да казва никога. Тогава точно излезе албумът „Мускетарски марш“, а самата песен бе един символ и послание, според която можеше да се разбере в какво състояние и настроение сме и какво чувстваме. Текстът беше много подходящ за момента. Наистина вече ни беше дошло много от „шпаги, китари, клетви, гуляи и хоругви“. Само дето при нас никога не е имало гуляи, ние сме от тези, тихите групи, такива неща около нас никога не е имало. Та тогава бяхме група, която имаше 20 години след себе си и непрекъснато се срещаме отново с цензура, с някакви комисии за песни, които решаваха какво да пеем и какво не. И си казахме, сега сме на върха а наистина бяхме на върха, дай да го напуснем, а не постепенно да започнем да се плъзгаме надолу по него. Но ето, че от това решение изминаха още 20 години и сега празнуваме 40 години „Щурците“. Макар че трябва ли да бъде абсолютно честен, ние сме на практика една несъществуваща група, която изневиделица се появява от време навреме, прави нещо и пак изчезва, което има своите хубави и своите лоши страни. От концертите „20 години по-късно“ през 1988 г. направихме след две години едно турне по

повод промените в страната, после няколко години отново ни нямаше, но през 1998 г. се събрахме, издадохме албум и направихме турне по повод 30 годишнината на групата. Спомням си как тогава Валди на въпроса дали ще се съберем за 40 годишнината, казваше: „Ще се събереме, само че на чашка“. Ето обаче, времето мина и се събрахме отново. Преди 3 години направихме също едно хубаво турне по повод издаването на „Антологията“ на групата. Така че „Щурците“ се появяват и за наше щастие и късмет, засега винаги успешно. За съжаление, имаме много малко нови песни през това време, но пък всеки от нас си има своя работа, всеки си я върши и понеже се запазиме като приятели помежду си, събираме се от време навреме и правим нещо просто така, за удоволствие. Нямаме никакви договори помежду си и никакви бизнес планове, може би точно това му е хубавото. Така стана и сега за това турне. Аз съм много доволен от вчерашния концерт. Беше много приятно, наистина много приятно да свирим за българите в Прага. Успяхме да изпеем дори и едно ново парче от новия албум, който сега подготвяме и след тези концерти ще го довършиме.

Кога можем да очакваме този нов албум на „Щурците“?

Ами ние нещо не си даваме много зор и ако успеем сега със записитев края на юли, иначе през септември най-късно.

Винаги съм си задавал въпроса защо след промените, когато паднаха всякакви за-

брани, „Щурците“ не използваша възможността да получат финансови и останали дивиденди от това, което са оставили зад себе си?

Няма обяснение за това (смее се). И аз съм си го задавал често този въпрос. Ами не го направихме...

Но през това време ти написа хубави неща за соловите си албуми, Валди също имаше няколко успешни хита...

Да, така е, а Пеци Гюзелев написа повечето от нещата за Гошо Минчев и „Стари Муцуни!“

Защо тогава не се разбрахте вместо всеки да издава солов албум, поне част от нещата да ги издадете като албум на „Щурците“?

Ами не знам. Може би така е трябвало да направим, щеше да бъде много по-удачно и от гледна точка на шоуизнеса. То и сега така стана, аз подготвих нов албум, Пеци също, Валди не, защото скоро издаде и в един момент си казахме, защо да не го издадем като албум на „Щурците“ по повод 40 годишнината. Сега взехме това решение и ако не сме го направили в миналото, сигурно е било грешка. Аз много пъти съм си казвал, сега е момента, публиката не ни е забравила, пеят песните ни заедно с нас, можем да направим много нови песни. Между другото, в моите солови албуми винаги са участвали и другите щурци – Пеци и Валди, Жоро Марков по-малко, защото съм записвал с програмирани барабани. Но аз така добре познавам неговия стил на свирене, че в деветдесет процента от песните улучвам това, което той би изсвирил.

Спомена колегите от групата, Валди е в нея само от трийсет и една години, Жоро от трийсет и три, но с Пеци сте неразделни

през тези четиридесет години, малко хора са толкова дълго дори със съпругите си...

Да, да, още преди години Пеци ми каза един ден, че пресметнал, че ние двамата спим много по-често в една стая, отколкото с жените си. Това беше още в годините, когато Концертна дирекция ни слагаше още да спим по двама в стая. Луксът да спим поотделно, дойде много по късно.

Ами вие трябва да си познавате кътните зъби с Пеци, това е вече сигурно нещо повече от приятелство.

Да, така е. Между другото ние имаме доста подобно мислене. Спомням си, например, като го повиках да изсвири китарите в песента „Обречени“ от предишния ми солов албум, едно парче с много мрачен текст. Аз бях направил една предварителна версия със синтезатори, които той обаче не чува в слушалките, чува там само барабаните и баса. И свири той китарите, всичко става много добре, но в един определен момент спира и казва: „Тук на това място ми идва да изсвири един такъв дълъг тон, просто ми идва от вътре.“ И аз тогава му пускам версията със синтезаторите, където го има точно този дълъг тон и Пеци се хвана за главата и вика: „Гледай как мислим еднакво.“ Скоро пък по време на записа на новата ни песен „На прага на сърцето“ ми казва, че има предложение за някакъв мотив и аз в следващия момент му го изтананиквам и той казва: „Ей, точно това щях да ти предложа“.

А виждате ли се с Пеци и в ежедневието, ходите ли примерно заедно на кафе?

На кафе не, но си звъниме много често по поводи като: „Ела да ми видиш компютъра, че нещо му стана“.

А когато се празнуват семейни празници в семейство Маричкови, идват ли и други Щурци?

Да, поддържаме отношения и извън работата ни в групата и се виждаме по най-различни поводи.

Ти беше в политиката след промените, защо така бързо напусна тази сфера?

И двете причини ще кажа, защо влязох и защо напуснах. Причината за влизането ми беше съвсем естествена за човек на изкуството от Източна Европа. Напълно нормално беше да сме в опозиция спрямо онази власт. Аз винаги съм се интересувал от тези неща и дори пред свидетели съм направил няколко много точни прогнози. Когато станаха събитията със „Солидарност“ в Полша през 1980 г., аз им казах – до десет години тази система ще се срути. Усетих го просто по начина, по който се развиваха нещата. Дори имах една прогноза и за долара, казах, че когато доларът стане 20 лева, комунизъмът ще падне. Е, вярно, той падна на 15 лева, но стана 20 лева броени дни след това. Да не говорим, че после стана 3 000 лева, но това беше малко по-късно. Още в училище, когато трябваше да изнасяме политинформация, аз много мразех да казвам нещата така, както са по вестниците, че Съветският съюз са най-великите и умните, а американците най-глупавите. Моите съученици умираха от удоволствие, че им давам една друга гледна точка. Не мога да кажа, че е било някакво отявлено дисидентство, още повече, че бях тинейджър тогава. Винаги съм се интересувал от тези неща и когато дойдоха промените, не се чувствавах неподготвен или като в небрано лозе. Чувствах, че тази работа мога добре да я върша и да бъда не само добър политик сред музикантите, но добър политик и между политиците. В един момент просто разбрах, че играта не е чиста и това не можах да го изгърпя. Играта не само не беше чиста, но и много нагласена. Това много силно се усети през онези години и имам чувството, че самото СДС бе доста нагласено в първия си период. Да бъде една послушна и удобна опозиция за властта, добре, че нещата не се развиха по този сценарий.

А от кого бяха нагласени нещата, от КГБ, Москва?

Не знам дали пряко от Москва или от нейния представител, бог да го прости - Андрей Луканов. Наскоро министър Масларова каза нещо от типа: - колко хубаво било едно време, хората ходели на почивка и имало луканка. Аз реагирах на това в едно интервю за вестник „Труд“. Казах нещо, което те цензурираха после, защото са много демократичен вестник, но имам касетата със записа. Та там отговорих на министър Масларова, че може би става въпрос за грешка на езика. Едно време имаше Луканов, а не луканка, луканка пускаха в магазините един път в годината и се нареждахме на опашка, но те са доста нахални в това отношение и разчитат на това, че хората имат къса памет и правилно, защото народът наистина много бързо забравя тези неща.

Но не ми хареса тази игра, тези провокации и освен това не можех да търпя тази отрицателна енергия, която се излъчваше от хората в това Народно събрание. Аз бях свикнал от сцената на една позитивна енергия. Виждаш, че хората те обичат или поне те харесват. А тук виждаш как открито те мразят, поне една част от тях и ти в крайна сметка нищо хубаво не правиш за другите хора или ако направиш нещо, може да се окаже, че не е толкова хубаво. Просто разбрах, че не ми е там мястото и се махнах в първата секунда, когато това беше възможно. Но пак се интересувам от нещата, не съм далеч от тях и ми е много неприятно, че заради лични амбиции и отношения десницата в България се разцепи на толкова парчета и се провали. Отвреме навреме се опитвам да помогна с нещо, но работата просто не става.

Ти в края на осемдесетте години като доайен на българската рок музика изигра и една друга роля, ролята на покровител и пропагандатор на млади рок групи, на които помогна да участват в албумите BG Рокс. Това беше една моя идея, млади групи като „Атлас“, „Контрол“, „Ера“, Милена с „Ревю“, „Нова Генерация“, да получат шанс и да запишат песни в студио. Имах тази възможност, защото бях влязал под кожата на някои хора в „Балкантон“ и до днес съм много доволен, че това стана.

Как виждаш бъдещето на българския рок в момента?

Кризата на рок музиката в световен мащаб премина и това би трябвало да се отрази и у нас. И сега има много добри групи като „БТР“ или „Д2“, но се притеснявам, че много млади надежди като „Safe“ се появяват и много бързо изчезват. Скоро говорих с певица на една добра и много интересна наша група - „Panican Whyasker“, който ми се оплака от липса на публика и ми каза: „Вярно, че на времето вас ви забраняваха и наказваха, но имахте много публика, ние сега можем всичко, но нямаме публика“. Но вината е и в самите групи, които често не умеят да изберат мястото, към което да насочат посланията си или, за съжаление, просто нямат послания, независимо от това дали музиката им е добра или не. Медиите също много негативно помогнаха в това отношение, като съвсем целнасочено, а не от простотия се втурнаха да лансират силиконовите звезди на поп фолка.

Какво друго обичаш освен рокенрола?

Обичам четенето и свободното си време го прекарвам с книга в ръка. От Кафка и Достоевски, когато прочетох още като тийнейджър и заради него по едно време ходех като в несвъет, съм прочел всичко, макар че това са автори, които дълбоко измъчват душата на читателя. Любимата ми книга е „Майстора и Маргарита“ на Булгаков, но съм голям почитател и на чешкия писател Милан Кундера. Спомням си, че Теди Москов ми каза, че е прочел шест пъти Швейк и когато го прочете за седми път, щял да смята, че си

е завършил образованието. Харесвам това съчетание на чувство за хумор със сериозни неща, което го има при чехите.

Преди катастрофата, за която споменах, обичах много спорта, карах уиндсърфинг когато можех, но получих дископатия и заради това престанах да карам и ски. Остана ми само туризма, покорил съм всички по големи български върхове. Обичам много и да пътувам по света, това ми доставя голямо удоволствие.

Любов към литературата проявя и твоя син Кирил Маричков, който през миналата година издаде първия си роман.

Да, освен това ме дари и с внучка Виктория, с която много се гордея.

Даваш ли си сметка, че си всъщност един много щастлив човек?

Имам лошото качество, че когато нещата не стават точно, както аз искам, известно време се боря и се опитвам да ги променя. Като видя, че не стават, дигам си шапката и заминавам. Но да чука на дърво, понякога съм си казал, че съм късметлия за някои неща. Наистина, не мога да се оплача, а пък и не съм от тези, които обичат да се оплакват. Това е една наша национална черта, да хленчиш и да се оплакваш, която аз никак не обичам. Смятам, че съм от хората, успели да осъществят по-голям процент от нещата, за които са си мечтали. Благодарен съм на съдбата за това. ■